

BÄFVERNYTT

Härnösands Släktforskareförening

NUMMER 32 2005

INNEHÅLL

Sidan 2.

Styrelsen

Sidan 3.

Ordförande har ordet.
Den tryckta tidningen.

Sidan 4.

Härnösands radio
tillbaka i stan.

Sidan 5 Hemsö socken.

Föreningen verksam sedan
1990.

Sidan 6.

Släktforskarnas med-
lemsmöte 5 april.

Sidan 7.

Släktforskardagarna i
Göteborg.

Sidan 8.

Släktforskardagarna
2004.

Sidan 12.

Nordingrå socken.

Sidan 13.

En torpare, pråmbyggare
och timmerman på Ulf-
viks såg och Träsliperi.

Sidan 17.

Litteratur till försäljning.

Sidan 18.

Bli medlem i föreningen.
Datorsäkerhet.

Sidan 19.

Radioprogram från Ånger-
manland. Kulturarv Väs-
ternorrland. Lördagsöppet
landsarkivet.

Sidan 20.

Nya böcker.

Sidan 23.

Polisunderrättelser. Här-
nösand vår stad.

Sidan 24.

Skriv också du i var tid-
ning Bäfvernytt.

Sidan 26.

Släktvandring. Medlems-
avgiften.

150 års jubileum

***399 år sedan bävern kom till Härnösand ....
.... men den hämtades från Medelpad.***

Första gången bävern nämns som Härnösands sigill är i ett brev från konung Johan III daterat den 6 januari 1586 ...

"så hafue wij giffuidt ther opå then beskedh, att the skole hafue en Suart bäffuer medh en giedda i munnen ..."

Brevet som är skrivet på Kalmar slott, är adresserat till *"Wår tienere och fougde uti Ångrmanland Peer Erichs-son"*. Det består av drygt två fullskrivna ark med bestämmelser för den nybildade staden Härnösand. Där står t.ex. att bönderna skall straffas om de inte utrymmer de done-rade hemmanen. Stadens innevånare får tillstånd att tills vidare uppköpa skinnvaror, sedan fogden gjort uppköp för konungens behov. I brevet ges också löfte om klockor till kyrkan. Sist i brevet står bestämmelserna för stadens sigill.

Någon motivering varför just en bäver valdes som sigillmotiv finns inte i brevet. Det är tänkbart att Johan III hade Medelpads första landskapsvapen i åtanke. Det hade skapats, lik-som de flesta andra landskapsvapen, på 1560-talet. Som motiv hade det *"I vitt fält en gående svart bäver"*.

Läs vidare på sidan 21

STYRELSE	TELEFON	E-POSTADRESSER mm
<i>Ordf.</i> Roland Ek	0611- 660 81	ke.fr7@telia.com
<i>V.Ordf.</i> Björn Thunberg	0611- 136 69	bjorn.thunberg@home.se
<i>Sekr.</i> Birgit Hallin	0611- 221 26	Benny.hallin@telia.com
<i>Kassör</i> Agneta Olofsson	0611- 221 85	ao@genea.se
<i>Ledamot</i> Örjan Öberg	0611- 221 88	orjan@bakskuru.se
<i>Ersätt.</i> Rigmor Öberg	0611- 221 88	rigmor@bakskuru.se
<i>Ersätt.</i> Barbro Markström	0611- 222 13	barbarea@telia.com
REVISORER		
Björn Nilsson		bjorn.nilsson@mbox342.swipnet.se
Lennart Hellsten	0611- 184 95	
<i>Ersätt.</i> Sixten Lundkvist	0611- 233 22	
VALBEREDNING		
<i>Ordf.</i> Sören Svedberg	0611- 157 84	
Lennart Björklund	0611- 179 86	
Inga Hökengren	0611- 193 49	
KLUBBMÄSTARE		
Astrid Westerlund	0611- 511 352	
Inga Hökengren	0611- 193 49	
Gunvor Svedberg	0611- 157 84	
RED.KOMMITTÉ		
Agneta Olofsson	0611- 221 85	ao@genea.se
Björn Thunberg	0611- 136 69	bjorn.thunberg@home.se
REDAKTÖR		
Åke Omberg	0611- 60685	overdal@telia.com mobil: 070-34 34 841
ANSVARIG UTGIVARE		
Roland Ek	0611- 660 81	ke.fr7@telia.com

**Medlemsavgiften är 100:- Familjemedlem 35:-
Företag/Föreningar 200:- Postgirokontot är
43 61 16 - 8**

Försäljning av vissa lösnummer. Priset 20 kr + porto.
Innan betalning sker tag kontakt med Agneta på 0611-
22185 eller ao@genea.se så får du veta tillgängliga num-
mer.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Föreningens födelse.

En tillbakablick på de protokoll som fördes vid föreningens tillblivelse ger vid handen att först verkade en interimsstyrelse bestående av Roland Ek ordf., Ulla Frykestig sekr, Sten Hörnfeldt kassör och som ledamöter Margareta Grafström och Agneta Olofsson. Förslag till stadgar utarbetades.

Man antog förslaget att namnet på föreningen skulle vara Härnösands släktforskare vidare att föreningen skulle anslutas till Sveriges släktforskarförbund. Förslag till stadgar för föreningen utarbetades.

Som förberedelse till att bilda en förening hölls släktforskardagar 19 mars – 6 april på ”gamla” biblioteket i Härnösand med öppet hus lördagen den 24 mars. Där visades en utställning om släktforskning.

Interimsstyrelsen beslöt att årsmötet skulle hållas 1990 den 25 april kl. 19.00 på K-Konsult i Härnösand. Detta får räknas som förenings födelse. Till mötesordf. valdes Roland Ek med Ulla Frykestig som sekreterare.

På årsmötet beslöts anta de stadgar som interimsstyrelsen utarbetat.

Till ordf. valdes Roland Ek, till ledamöter i styrelsen Ulla Frykestig, Sten Hörnfeldt, Margareta Grafström och Agneta Olofsson.

Vid denna start fanns det 66 medlemmar. Medlemsantalet har sedan hållit sig vid ca 100 betalande medlemmar.

Även vid detta tillfälle fanns det fika. Något som föreningen fortsatt med sedan dess och som betyder mycket för trevnad och sammanhållning.

Läs vidare på sidan 25

Den tryckta tidningen fyller 400 år 2005, enligt Gutenbergmuseét i Mainz, Tyskland.

Tidningens första redaktör var en viss Johann Carolus i Strasbourg. Hans nyhetsbrev **”Relation”** var ursprungligen handkopierat, men från år 1605 i tryckt form. Han fick sina nyheter från ett nät av korrespondenter och sålde sedan sin tidning dyrt till rika människor. Med tryckpressen kunde han tjäna mer pengar genom att trycka en större upp-

laga till ett lägre pris. En affärsmodell som än i dag förser över en miljard dagliga läsare världen över med nyheter. *Vi sällar oss naturligtvis till gratulanterna!* *Redaktionen*

HÄRNÖSAND RADIO TILLBAKA I STAN!

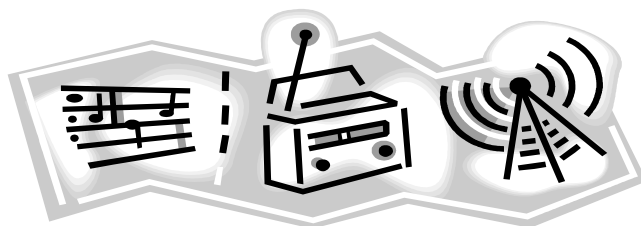
För alla som är intresserade av sjöfarts- och radiokommunikationshistoria kan meddelas att Härnösand radio är tillbaka i stan! Åtminstone har arkivet efter den tidigare kustradiostationen och sjöräddningscentralen nu återbördats till Härnösand, och placerats i Landsarkivets depå Kusthöjden på KA5:s område. Faktum är att de dryga fem hyllmetrarna handlingar förvaras endast någon kabellängd från den tegelvilla på Sälsten som inhyste radiostationen från 1975.

Härnösand Radio öppnades den 21 juli 1916, i Kungliga Telegrafverkets regi. Verksamheten sköttes då från Hemsön, i den lokal som nu är dansbana. Till och från detta hus, liksom byggnaden på Sälsten, har det transporterats en mängd radiosignaler på långvågstelegrafi, gränsvågs- och VHF-telefoni. Väder- och israpporter, varningar om storm, slocknade fyrar och drivande timmer har meddelats sjöfarten för att underlätta seglatsen och förhindra olyckor och det är otaliga telefonsamtal och telegram som har förmedlats. Från Härnösand Radio dirigerades också alla sjöräddningsinsatser i Bottenhavet och Bottenviken, med undantag för området närmast finska gränsen.

Den 1 april 1993 tystnade Härnösand Radio. Radiotrafiken till och från fartyg övertogs av Stockholm Radio, som även hade sjöräddningsansvaret under några år. Denna del sköts numera - för hela landet - från Göteborg.

Efter några års kringflackande - bland annat i Birsta och i Uppsala - har Televerksarkivet, där Härnösand Radios handlingar alltså ingår, levererats till Landsarkivet i Härnösand. Hela arkivet består av cirka en kilometer handlingar, från mitten av 1800-talet fram till bolagiseringen 1993. Geografiskt täcker det in hela Norrland och periodvis även en del av Mellansverige, men visst är det extra roligt att titta på Härnösand Radios handlingar, *tycker arkivarie Louise Nyberg, som har ett förflutet som radiotelegrafist och arbetade som sådan på Härnösand Radio 1980-1993.*

FOTNOT: En kabellängd = 185,2 meter (1/10 sjömil eller nautisk mil).

Hemsö socken

Hemsö hörde från urminnes tid till Högsjö socken men år 1844 sökte öns 19 skattemän skillnad, vilken även beviljades på sockenstämma med Högsjö den 15 december samma år.

År 1846 anställdes där en kapellpredikant, och öns gamla kapell som torde härstammat från 1600-talet flyttades från Prästhushamn till Hultom, där mark inköpts.

Af märkligare höjder på ön må nämnas Vårdkasberget och Hemsöhatt som förr åtminstone utgjort ett viktigt kännemärke för sjöfarande.

Bland de många små vattendragen äro *Mörtsjön, Myckelsjön, Selasjön, By-sjön, Själandssjön* och *Judesjön* mera bemärkningsvärda. Hufvudnäringen är

Hemsö Kyrka

jordbruk och den förnämsta binäringen är fiske, som idkas i hamnarna *Prästhus, Korfhamn, Hafsta, Bönskäret* och *Klefsön*. Vid Sanna har laxfisket förr varit mycket lönande.

På ön finns numera ett salteri för beredande af salt - och surströmming.

Innevånareantalet utgjorde den 31 dec. 1908, 473 personer.

Från Västernorrlands Läns-Kalender 1909

Släktforskaforeningen har varit verksam sedan 1990 och är nu inne på sitt 15:e verksamhetsår.

Vi kommer att fira 15-årsjubileet med några extra aktiviteter under hösten 2005. Information om detta kommer att visas genom annonsering i Tidningen Ångermanland.

Landsarkivet kommer att utvärdera öppethållandet på lördagar. Mer information om detta kommer senare.

Boken

"Thords tankar"

ges ut av Landsarkivet i Härnösand. Det är Louise Nyberg på Landsarkivet i Härnösand som intervjuat Thord Bylund och sammanställt detta i bokform.

Projektet

"Ångermanlandsrötter"

behöver din hjälp. Vi håller på att skapa en undersida till Rötter och efterlyser härmed bidrag som kan publiceras på denna sida. Du som har material att bidra med kontakta Örjan Öberg

Ångermanlandsrötter
finns nu under
-Rötter-

Härnösands släktforskare

Tisdag 5 april hölls medlemsmöte med Härnösands släktforskare på landsarkivet.

Vid mötet presenterades bland annat programmet för en planerad utflykt till Graninge Bruk i maj.

Vid kommande hösts medlemsmöten är föreläsning om folketro o skrock respektive 1800-talets judeinvandring några av punkterna på programmet. Den 16 april 2005 är sista dagen med lördagsöppet på landsarkivet för vårsäsongen.

Gunnar Forsell

Foto: Örjan Öberg

Efter mötets avslutande talade Gunnar Forsell om släktforskning i skolan. Detta innebär i korta drag att elever vid Kiörningsskolan, skolår 7 - 9, ges möjlighet att under elevens val i skolan och på landsarkivet dels prova på hur man kan hitta sina rötter, dels få viss insikt i vilket enormt arbete som ligger bakom mycket av det släktforskningsmaterial som numera finns tillgängligt via datorer.

Ofta leder mötet med gamla ord och begrepp till intressanta historielektioner. Verksamheten brukar också leda till ett stort intresse från föräldrahåll.

Vidare berättade Ola Johansson från sin Nätraforskning om en 25-årig kvinna som kring 1850 hade rykte om sig att kunna bota många krämpor. Hennes förmåga blev känd långt utanför Ångermanland och resulterade i en smärre folkvandring till Nätra. Verksamheten kontrollerades dock av provinsialläkare i området.

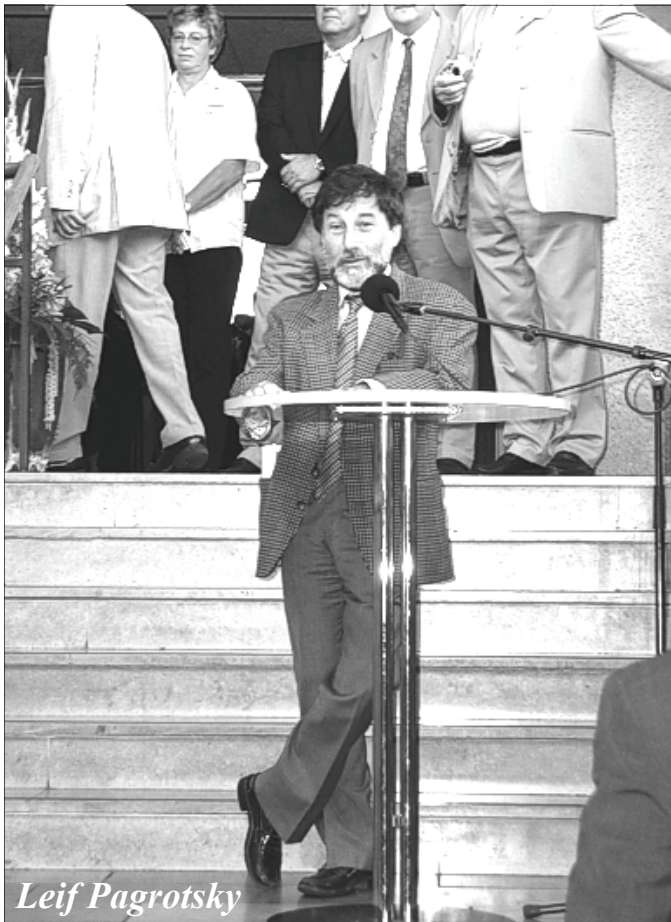
Släktforskar dagarna i Göteborg

26-28/8 2005

av: Björn Thunberg

I år hölls de årliga släktforskar dagarna i den stora staden Göteborg, närmare bestämt i Stadsmuseet respektive Tyska kyrkan.

Fredagen inleddes med ordf. konferensen där Ted Rosvall hälsade de ca 140 delegaterna välkomna. Därefter presenterades en rad nya projekt som antingen slutförts eller skulle påbörjas. T.ex.: EMI-bas version.1 på CD. I ett samarbete mellan släktforskarförbundet och svenska emigrantinstitutet i Växjö har man tagit fram en CD-skiva med ca 1,1 milj. utvandrare inte enbart till USA utan även t.ex. Ryssland, Argentina m.m. CD:n är dock inte fullständig. Bland annat saknas Upplands län och Norrbottens län till stora delar. För mer information gå in på <http://www.genealogi.se/emigrant/emibas/>

(se bild). Vill du ta del av talet gå in på:
<http://www.genealogi.se/nybild05/Pagrotsky.pdf>

Namn åt de döda version II

Som de flesta av er redan känner till arbetade ett antal av våra medlemmar fram till januari 2005 med projektet "Namn åt de döda". Man hade till uppgift att komplettera de befintliga personnumren på dödskvivan med personuppgifter och namnuppgifter. När dödskviveprojektet avblåstes i januari kvarstod troligen 20 % att åtgärda. Hur detta skall lösas har ännu inte beslutats av förbundsstyrelsen. Vad som däremot anses vara klart är att man kommer ut med en reviderad dödskviva någon gång 2007-2008.

På lördagen invigdes Släktforskar dagarna officiellt av kulturminister Leif Pagrotsky.

Läs vidare på sidan 26

SLÄKTFORSKARDAGARNA 2004.

Snapshots med utvikningar.

Av Barbro Anderson.

Den 13-15 augusti 2004 hölls Släktforskar dagar med Riksstämman i Folkets Hus i Östersund. Färden dit företogs tillsammans med tre vänner i bil av årsmodell 2003. MGF:s (Midälva Genealogiska Förening) erbjudande om plats i tåg med ånglok från 1916 hade låtit litet osäkert. För arrangemangen på temat *Mångfald* svarade Jämtlands läns Släktforskare med fd landsarkivarien i Östersund, Kjell Hoffman, som stämмо- och mässgeneral. Under de välbesökta dagarna hade många lokalföreningar och andra representanter för släktforskarnas skara åtskiljligt att visa. Däribland demonstrerades flera databaser med snabb access till uppgifterna. Vidare fanns en rik flora av genealogisk litteratur, CD-skivor och maskinutskrifter av äldre kyrkoskrivningshandlingar mm. Utställarna, som var ett 40-tal, fanns i Foajén, i Vinterträdgården och på Konsthyllan en trappa upp i Vinterträdgården. Därifrån fick jag med mig några givande fynd.

Foto: Barbro Anderson

I förgrunden Östersundsutställare. Överst Konsthyllan med bl a PLF:s databas

Viksjöättlingar

De flesta utställarna fanns i Vinterträdgården, däribland DIS (Föreningen för datorhjälp i släktforskningen) med sina sju regionföreningar. Hos DIS-Mitt fick jag hjälp av Annika och Lennart Lindqvist – forskningsveteraner även i MGF - att hitta klagörande uppgifter om **Brita Wikström**, född den 19 oktober 1808. Som födelseort hade jag Ljustorp, men hade inte kunnat finna henne där. Med Lennarts hjälp kom det nu fram, att hon var född på Västanå Bruk i Viksjö.

Läs vidare nästa sida

Någon dag senare gick jag till Sambiblioteket i Härnösand för att leta vidare i Sigurd (Sigge) Sjödins sammanställningar om Viksjöbor. **Brita Greta**, född den 19 oktober 1808 och döpt dagen därpå, var **dotter till Lars Wikström, garvare vid Västanå och hans maka Greta Michelsdotter**. Logarvarmästaren Lars Wikström vid Västanå bruk och Greta Mikelsdotter från Mon (Käckelbäcksmon) hade vigts i Viksjö den 18 oktober 1807.

Foto: Barbro Anderson

Flertalet utställare fanns i Vinterträdgården bl a Riksarkivet – SVAR

Med Brita Wikström är jag dock inte släkt, utan mitt intresse för henne beror på att hon är mor till **Axel Norberg** (1849-1931), fast anställd arbetare vid Mons Ångsåg, Skönsmon/Sundsvall. Han var i maj-juni 1879 ett av de tre å fyra arbetarombud, som fick tala med landshövding Curry Treffenberg under Sundsvallstrejken. Axel Norberg var min morfars, Johan R. Berg (1877-1933), svärfar i hans andra gifte 1925 med Elin Norberg (1878-1948). Morfar hade blivit änke-man 1919 med fyra minderåriga döttrar (om Axel Norberg och Sundsvallstrejken, se närmare MGF-Nytt nr 4/2004).

I Sigge Sjödins sammanställningar går det att följa Axel Norbergs mormor **Greta Michelsdotters** (f 19/6 1780) till nybyggaren i Billen (tidigare nybyggare i Käckelbäcksmon) **Hans Hansson Håcke** (f 1685) och hans hustru **Sara Jansdotter** (f 1673), som i sin tur var dotter till **Johan Abrahamsson** i Brännäset (f 1630).

Läs vidare nästa sida

Smälänningar

På konsthyllan fick jag syn på PLF från Oskarshamn (Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum) och kom att tänka på en avlägsen, ingift släkting, **C G Werner Särenholm** född den 4 juni 1866. Om honom visste jag inte mer, än att han varit gift med min farmors kusin **Anna Gerda Maria Wessman** (1872-1904). Genom de hjälpsamma PLF:arna och deras databas kom fler uppgifter. Carl Gustaf Werner Särenholm avled den 24 april 1919 i Torsås, Kalmar län. Där hade han gift sig en andra gång den 10 augusti 1907 med hushållerskan N.N Franzén. Enligt PFL:s databas var han polis. På ett vykort i min farmors vykortsalbum står han som ”Kommissar”.

Landshövdingepar

Förutom detta bjöds på ett 15-tal föredrag däribland *Catarina Lundströms Fruars makt och omakt. Landshövdingefruar som regional elit 1900 – 1940*. Catharina Lundström är chef för Föreningsarkivet i Jämtlands län och skriver på en doktorsavhandling i historia, där hon bl a behandlar kvinno- och jämställdhetsfrågor med exempel från Jämtlands län. I föredraget gavs exempel på insatser av *Ellen Widén* (1866-1944) maka till *landshövding Johan Widén* (1856-1933) och av *Hanna Rydh* (1891-1964) maka till *landshövding Mortimer Munck af Rosenschöld* (1873-1942) och belystes den tongivande ställning, som båda dessa damer hade haft. Deras starka position hade sin grund i två viktiga förutsättningar: egen familjebakgrund och uppfostran och den plattform de kunde agerade utifrån genom makens roll som den främste i länet.

Vinterträdgården. Bakom Arkivcentrum Värmland syns DIS-Mitt.

Läs vidare nästa sida

Landshövding år 2005

Jämtlands län har i dag en kvinna som landshövding, *Maggi Mikaelsson*. I sin inledningshälsning i släktforskardagarnas *Program- och utställningskatalogen* säger hon om släktforskning bl a: ”Varifrån kommer vi och vart ska vi? Det är frågor som sysselsatt mänskligheten så länge som vi känner till. Vart vi ska kan ju alltid diskuteras och ingen vet väl riktigt säkert, men varifrån vi kommer går ju faktiskt att ta reda på. Släktforskning är populärt och intresset verkar öka i takt med internationaliseringen.

De flesta av oss har säkert frågat någon äldre släkting för att få information om tidigare generationer och jag är inget undantag. Jag är bördig från östra Jämtland både på pappas och mammas sida och har duktiga släktforskare i slakten, så vissa grenar är ganska väl kända.

Båda mina döttrar har blivit intresserade av släktforskning och har ägnat dagar åt att ”leta på nätet”. Förutom det moderna sättet att byta kunskaper via Internet har de också ägnat tid åt att sitta på det förnämliga länsarkiv som finns i Östersund. Där har de hittat en hel del intressanta fakta, som till exempel att det finns indelta soldater i slakten. Frisk, Tysk och Rask är tre släktingar från tidigare sekel. Det finns också en hel del emigranter bland anfäderna och det är ett förhållande som jag delar med många länsbor...”

Till Göteborg 2005!

Hos Göteborgsregions Släktforskare fanns broschyrer om nästa års släktforskardagar: ”VÄKOMMEN TILL SLÄKTFORSKARDAGAR 2005 MED SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUNDS RIKSSTÄMMA. - I Göteborg samlas alla släktforskare 26-27-28 augusti 2005. Mitt i Göteborgs administrativa och kulturella centrum vid Gustaf Adolfs Torg i Västra Nordstaden samlas landets släktforskare under temat *Porten mot Väster*. Vi möts i historisk miljö i Kronhuset från 1600-talet och i Ostindiska kompaniets lokaler från 1700-talet (nuvarande Göteborgs Stadsmuseum). Stämman hålls i Christine kyrka med anor från 1600-talet”.

Huvudarrangörer för släktforskardagarna 2005 är Föreningen DIS-VÄST, Göteborgs Regionens Släktforskare och Föreningen SLÄKTDATA (www.genealogi.se/forbund/gbg2005). Kanske ses vi i Göteborg igen. För visst är det härligt och stimulerande med släktforskardagar! Tack Östersund för 2004 års arrangemang!

Text & Foto: Barbro Anderson

Nordingrå socken

Nordingrå, som är den sydligaste af norra Ångermanlands kustsocknar, gränsar i sydväst till Nora, i väster till Skog och i nordväst till Ullånger. I öfrigt är socknen omgifven av Bottenhavet.

Nordingrå socken visar tydligt bilden af en igengrundad skärgård, hvilket bland annat framgår däraf, att en 58 fot lång skeppsköl på 1700-talet fanns i en länge sedan igengrundad vik af Vågsfjärden på prästbolets ägor.

Vågsfjärden eller som den äfven kallas Nordingråsjön är numera en insjö, som i fråga om natursköna omgifningar, leende och storslagna scenerier är en af de vackraste i hela Europa. Af de många större och mindre holmar som ligga i Vågsfjärden nämnas här endast Prästön och Körningsholmen, på hvilken den senare en jättegryta lockar turister till besök.

Af från hafvet direkt inträngande vikar märkas Ullångersfjärden, Omne- och Edsätterfjärdarna på östra kusten och Nordingråfjärden i söder, en af de största vikarna i länet. På holmar och skär i skärgården, som är ovanligt vacker och egendomlig slå fiskare under sommartiden upp sina bopålar. De viktigaste af dessa holmar äro Långsön, Långskäret och Bäckerholmen.

Af de många bergen i Nordingrå är Körningsberget det, från hvilken man har den allra präktigaste utsikt öfver den fagra och urgamla nejden. Kyrkan påbörjades 1820 och blef färdig 1825, men invigdes först 1829 af biskop Almqvist. Den gamla kyrkan, af hvil-

ken ruinerna numera knappast märkas, härstammade från 12:te århundradet.

I den nya kyrkan förvaras ett gammalt altarskåp, antagligen förfärdigat i något katolskt land och enligt sägen, upptaget som vrakgods på stranden. Vidare finnes äfven en gammal predikstol, som räknar sina anor från de dagar, då Carl XI slöt fred med Danmark. Bland viktigare anläggningar inom Nordingrå märkes Salsåkers ångsåg och i dennes närhet vid Ullångersfjärden ligger Salsåkers lastageplats.

Inom Nordingrå, som åtnjuter äran att vara en af Sveriges allra vackraste socknar, lefva många sägner och historier från en gången tid, om jättar, troll och röfvere m. m. Befolkningen i Nordingrå är i allmänhet välbärgad.

Innevånareantalet utgjorde den 31 dec. 1908, 3,640 personer.

Västernorrlands Länskalender 1909

Utgifven af Joh. Berglund
STADSVAKTMÄSTARE

En torpare, pråmbyggare och timmerman på Ulfviks såg och Träsliperi

Av Kicki Grafström

Inte långt från min bostad i byn Kragom ligger ett gammalt fabriksområde vid Älandsfjärden.

Under fabriakens glanstid byggdes flera huslängor upp där arbetarfamiljer slöt sig samman i vått och torrt. Idag är kasernerna rivna, men man kan inte undgå att se spår från svunna tiders sågverksarbete. Kanske var det vid en promenad efter Ulfviksstranden som jag började fundera över de människor som förr hade sitt livsuppehälle på fabriksområdet. Hur såg deras liv ut? De som fick uppleva sågverksindustrins uppgång, men ändå inte. Jag bestämde mig för att komma historien lite närmare.

Runt den norrländska kusten tiodubbldes den sammanlagda exporten av plankor och bräder under en tjugoårsperiod (1850-1870). Längs stränder och älvar låg sågarna tätt. Ångernälven var transportleden som på billigaste sätt tog virket till sågverket. Mitt arbete med forskning om Ulfviks ångsåg och människorna som bott här blev både spännande och givande. Jag kom i kontakt med många människor som villigt delade med sig av vad de vet och känner till. Visst har jag kommit byns historia lite närmare, men dagens värld är inte densamma som gårdagens, inte heller människorna. Alla lever i sin tid och skapar sin egen historia. En av sågens arbetare var Mi-

Mikael Johansson Kull

kael Johansson Kull. Han var född år 1860 på hemmanet Kull i Kerklax Maxmo socken i Österbotten Finland. Mikael var yngst i en syskonskara som bestod av fem flickor och fyra pojkar. Att livet tidigt gav honom problem är lätt att förstå när man vet att hans föräldrar dog sju år efter hans födelse. Efter att ha vuxit upp togs Mikael ut av ryssarna till ett rysktalande eller finsktalande regemente. Därifrån ansökte han hos Tsarens Konselj i Helsingfors om att få ett visum

Läs vidare nästa sida

Anledningen var att han ville resa över till Sverige och hälsa på sin äldsta bror som var slöjdlärare i Härnösand. Cirka tjugo år gammal landsteg han i Umeå. Han tvingades fotvandrade till Vindelns. I ett par månader försörjde han sig som skogshuggare för att få pengar till sitt uppehälle. Han förflyttade sig sedan ner till Härnösand, där han träffade sin bror.

Mikael hade tur och fick arbete hos några fiskarbönder ute på Härnön. Där var han båtbyggare vilket var ett yrke som han lärt sig på hemmanets hamnplats i Maxmo. Men Mikael ville se sig om i världen innan han band sig. Efter att ha tjänat ihop pengar till en Amerikabiljett gav han sig av med båt från Göteborg till Liverpool i England, sedan vidare till New York. I USA var han med och byggde North Pacific och Canadian Pacific banan, ner mot västkusten. I början var det många indianöverfall. Läget i landet var instabilt och inte ovanligt var att arbetet fick avbrytas och arbetarna måste ta skydd in i blockhyddor till indianerna var bortdrivna. De blev också beskjutna eftersom indianerna ansåg att de förstörde deras land med dessa järnvägar. Ibland förhandlade Sioux hövdingarna med företrädare för järnvägen om en tillfällig fred.

En gång när han var alldeles ensam ute på vandring mötte han en indianhövding. Det var order från arbetsledningen att alla anställda skulle bära pistol, men Mikael bar aldrig vapen eftersom att han ansåg det provocerande. Indianhövdingen hade frågat honom på bruten engelska om vägen till

närliggande stad där han skulle förhandla om en temporär fred. Han pekade ut vägen och fick för besväret en tobaksfläta och en kniv. Skaftet var tillverkat av hjorthorn och bladet på kniven var handsmitt.

Under sin tid i USA blev Mikael bekant med en smålänning och de blev bästa kamrater. Tillsammans med honom åtog de sig att dra fram timmer till järnvägsbygget. Terrängen var svårframkomlig med djupa dalgångar med höga skogsbeklädda sidor som mest bestod av barrträd. Till sin hjälp att forsla fram avverkade stockar använde de åsnor, men det var inte så lätt. Det tog alldeles för lång tid. Till slut kom de på att om de tillverkade en ränna och sedan smetade in den med såpa skulle de kunna skicka ned stockarna i den branta sluttningen och på sätt vinna en massa tid. Det skulle inte bara bli en arbetsbesparing utan också en massa sköna dollar att lägga på hög för kommande tider.

Senare prövade Mikael på andra arbeten. Efter att ha vistas i Amerika i fyra år och nu som inredningssnickare i Deluth fick han rådet av en skandinavisk läkare att resa hem. Orsaken var att han drabbats av en infektionssjukdom. I slutet av 1866 kom han åter hem till sin bror och nu ansökte han om Svenskt medborgarskap. Villkoret var att först bevisa att han upphört att vara finsk undersåte. Ansökan avslogs 1888 av Civil Expedition i kejsarliga senaten för Finland, men 1911 blev han slutligen svensk medborgare.

Läs vidare nästa sida

Mikael gifte sig med Karolina Tjernell och för pengarna han förtjänat kunde de köpa sig ett hemman i Finsvik, men ekonomin blev inte vad han tänkt sig. Det slutade med att de fick sälja sitt ställe. Hur det än var fick de senare möjlighet att köpa in ett torp i Kragom. Mikael var nu både torpare, prämbbyggare och timmerman och arbetade på Ulfviks såg och Träsliperi. Han kom också att få Kungliga Svenska Patriotiska Sällskapets Medalj för lång och trogen tjänst på sågen hemmavid. För Mikael gick nog tankarna till hemlandet ibland. Kanske fick han ta del av de svårigheter hans landsmän var utsatta för. Johannes Klemetz berättar i en artikel inför sin 80-årsdag om en episod från ofredsåren 1919. ”Vi kämpade för frihet och oberoende, men vi var så dåligt rustade. Vapen fattades och vi använde påkar. Om en man i leden hade bössa så var det fem som hade påkar. Men vi bar påkarna så att det liknade gevär och ryssarna blev lurade”.

I Maxmo som var Mikael's hemtrakt hade frihetskämparna en vapengömma. Det vitröda kriget var en svår sak för Finland och det följdes av fattigdom och elände, men till sist blev Finland i alla fall fritt från tsarväldet. Mikael avled 1936 och var vid frånfallet 76 år. I äktenskapet med Karolina

föddes 13 barn. Ulfviks såg och Träsliperi gav i denna familj arbetstillfälle för tre generationer.

Ulfviksfabriken kan man inte nämna utan att människorna i byn fortfarande talar om disponent Nicanor Scherman. Han var en färgstark person och en man på allas läppar. Alla har de sina åsikter om honom. Scherman var inte lätt att handskas med, men det påstås att han blev ödmjukare med åren. Hans sätt att hantera sina undersåtar försatte honom ofta i en mängd besvärliga situationer. Långvariga processer och en rad hetsiga strejker blev följderna av hans agerande. Scherman nämns också som en särpling inom industrikretsar. Han fick med tiden foga sig i vad en modern facklig rörelse krävde ifråga om föreningsrätt och avtalsrätt. Det har i media talats mycket om Ådalskravallerna, men här hemma i byn hade vi våra egna kravaller långt tidigare. Visst är det historia och svunnen tid, men det kan ändå vara av intresse.

Ett folkets skämt: Scherman var ute och åkte häst och vagn. I sällskap hade han en vän (prosten Bill). Plötsligt råkade han släppa sig, så att det lät prutt. Den där kan jag växla till småmynt sade resällskapet och så lät också han släppa sig så det sa prutt, prutt, prutt. Disponent Scherman var den förste som hade bil i trakten. Lindblom på sågen tittade på bilen med avund i blick och sade ”Int kan fäll'n tocken där än ha nån angelägenhet å komma till himmelriket nä'n ha ne på jola han”

Läs vidare nästa sida

Berättelsen om Mikael Johansson Kull är gjord efter minnesanteckningar av Bengt Ogland genom Hans Kull.

Kortet är från Mikael's 75-års dag. På bilden kan man se att Mikael bär medaljen som han fick för lång och trogen tjänst vid sågen. Att han bär medaljen på sin högtidsdag tyder på att den hade ett stort värde för honom.

I min nyutkomna bok kan ni läsa mer om Ulfviks ångsåg vid Älandsfjärden och dess arbetare.

Boken kan beställas på:
www.lillemanshus.se/christina

LITTERATUR SOM VI HAR TILL FÖRSÄLJNING

Folke Åsén har sammanställt Ljustorpsbor 1500 till 1800-talet. Finns nu på CD-skiva och kostar 200Kr + 45Kr porto.

NY CD-skiva

Foto: Gun Grönbäck

Sigurd Sjäodins Viksjöbor 1500-1800 har nu omarbetats och överförs till CD (med diverse rättelser och tillägg). Kallas i det nya formatet för Viksjö byar och gårdar 1600 - 1800 och kostar 200Kr + 45Kr porto.

Övrig litteratur som vi säljer: Isak Grapes kyrkbok (Burträsk),
200Kr + 65Kr porto

Hemsösläkter av Daniel Lundgren, slutsåld men det finns 4 ex. till salu på Landsarkivet. Som ersättning kommer en Hemsö-CD att ges ut. Det är dock osäkert när det arbetet kan påbörjas.

Beställning kan göras genom att sätta in beloppet på postgiro-nummer 43 61 16 - 8, Härnösands släktforskare. (Obs, glöm ej att ange namn och adress samt vad beställningen avser).

Om du hittar något fel i den litteratur som vi säljer, kontakta styrelsen.

Kanske också Du vill bli medlem i vår släktforskarförening?

Vi bjuder in till intressanta medlemsmöten 1: a tisdagen i varje månad. Efter medlemsmötet brukar det bli ett intressant föredrag om olika ämnen. Det serveras också kaffe med tilltugg till självkostnadspris.

Vi använder f.n. oss av lokaler på landsarkivet i Härnösand. Där finns materialet för ingående forskning och annan litteratur som är intressant. Där brukar också finnas kunniga släktforskare som kan ge dig tips och hjälp med din fortsatta forskning.

Bli släktforskare Du med och hitta dina rötter.

Betala in medlemsavgiften på Pg-nr 43 61 16 – 8.

**Glöm inte skriva ditt namn och din adress.
Medlemsavgiften är 100: - Familjemedlem 35: -
Företag/Föreningar 200: -**

Så blir din dator *Riktigt Säker*

Post-och telestyrelsen (PTS) har uppdaterat sin tjänst för att täppa till säkerhetshål i din dator.

www.pts.se/internetsakerhet

Sajter som hjälper dig att leta säkerhetsluckor och andra brister i din dator är inte alltid så bra. Att ha tillgång till en som är helt på svenska med massor av information, tips och tricks, verktyg och som dessutom kommer från en officiell myndighet är därmed stort.

Tack vare PTS har vi nu fått precis detta. Tjänsten var till och med så populär de första veckorna att den flera gånger kraschade av överbelastning och slutade fungera. Men PTS jobbar på. När du läser detta ska sajten förhoppningsvis fungera oklanderligt.

Radioprogram med inslag från Ångermanland

Efter förra årets succé med P1-programmet "Släktband" kommer nu tolv nya program med inslag från vårt län. Programmet som under den första serien visade på släktforskningens omfattande möjligheter, väckte många lyssnares intresse.

I förra serieomgången var Thord Bylund och Katherine Flyborg som båda kommer från Härnösand med i programmet.

I första programmet som kommer att sändas den 29 augusti kommer de däremot inte att vara med. Då kommer i stället Astrid Forsberg, Carina Strömberg och Louise Nyberg att vara med, dom kommer då att prata om våra namnval, framför allt våra efternamn. Förutom praktiska tips, levnadsöden och bandinspelningar kommer Släktband bland annat att besöka Ellis Island i New York.

Sändningstider: Måndagar 10.03, tisdagar 00.03 och lördagar 19.30.

Saxat ur Tidningen Ångermanland

Kulturarv Västernorrland

I en nyöppnad portal håller vi på att samla det västernorrländska kulturarv som är digitaliserat - **Kulturarv Västernorrland**. Titta gärna in på <http://www.kulturarvvasternorrland.se> Tipsa gärna andra om portalen. Vi tar gärna emot tips och synpunkter.

ABM Resurs
Projektsamordnare
Märta Molin

<http://abm.ylm.se>

c/o Läns museet Västernorrland
Box 34
871 21 Härnösand

0611 - 886 59
070 - 38 886 59

LANDSARKIVET

Lördagsöppet hösten 2005

För nybörjare i släktforskning i samarbete med Härnösands släktforskarförening och MGF, Midälva genealogiska förening:

24 september 2005

29 oktober 2005

12 november 2005 (Arkivens dag)

10 december 2005

Öppettider dessa lördagar: 10.00-15.00

Under lördagarna gäller endast släktforskning med mikrokort. Inga lån av originalhandlingar.

Nya böcker om Härnösand.

Rykande färsk på Akademibokhandeln's hylla ligger *"Härnösandsbyggnader från 1700-tal till modern tid"*.

Det är förre stadsarkitekten Hans Thunell och fotografen Örjan Leek som under några års tid arbetat fram denna mycket vackra och intressanta bok.

Fler än etthundra av vår stads byggnader finns avbildade och beskrivna med en kort informativ text. Alla fotografier är nytagna och i färg.

Förutom bild och text finns kartor, som visar var byggnaderna är belägna, samt ett adressregister.

Boken är utgiven i juni 2005 och kostar 195 kronor.

*

Trots sin diskretare framtoning är *"Kaféer i Härnösand på 1930- 40 50-talen"* precis lika intressant.

Boken är ett resultat av studier och forskning inom en öppen studiecirkel i IOGT-NTO i Härnösand under åren 1999 – 2002.

48 kaféer finns beskrivna varav 14 med bilder. Här är det gamla, svartvita bilder, som gäller.

Boken, eller kanske rättare sagt häftet, är på 27 sidor och utgiven i september 2004.

Priset är överkomliga 65 kronor, hos Akademibokhandeln.

En av författarna till "kaféboken" är Sven Berg. Han var ju för några år se-

dan och visade sina bilder och berättade för oss. Vem vet, kanske kommer Hans Thunell också!

Örjan Öberg

Du som släktforskar

Glöm inte att använda din kamera och bandspelare när du samlar uppgifter och data.

Inte minst framtiden kan vara viktig att dokumentera eftersom vi lever i en föränderlig värld.

Detta motiv upphörde efter några år, och på 1570-talet gjordes det nuvarande vapnet för Medelpad med de tre vågorna. När Johan III skulle bestämma Härnösands sigill var således motivet med bävern "ledigt". Det var dessutom ett naturligt motiv, eftersom bävern var vanlig i södra Norrlands kustland vid den tiden. Bävern och gäddan anknyter till jakt och fiske, som var viktiga näringsgrenar. Motiven i de gamla sigillen visar ofta något som var karakteristiskt för traktens näringsliv.

Gående bäver

I konungens brev finns ingen teckning eller skiss av bävern i detalj. Det står inte ens om bävern skall vara upprättstående eller gående. (I Medelpads gamla vapen hade det angivits att bävern skulle vara gående). När myndigheterna i den nybildade staden skulle teckna det första sigillet, så valde de att framställa bävern gående, alltså med alla fyra fötterna på marken. Det var först på 1930-talet som bävern blev upprest.

Medelpad var först med bävern i sitt vapen. Bävern blev dock "ledig" när Medelpad fick sitt nyvarande vapen med tre vågor.

Sigill och vapenbild

Den kände Härnösandsforskaren rektor Torsten Bucht nämner i "Härnösands historia" att stadens sigill med bävern påträffades första gången 1593. Det finns under ett dokument, som utgör en bekräftelse på Uppsala mötes beslut det året. Runt omkring bävern står inskriptionen "Sigill Civitatis Hernöösand 86". Ovanför bävern står "Castor", det latinska ordet för Bäver. Det är detta sigill som är avbildat på jubileumsmyntet, som framställts till Härnösands 400-årsjubileum. En teckning av Härnösand, som staden såg ut i slutet av 1600-talet, finns i Erik Dahlbergs planschverk "Suecia Antiqua & Hodierna". I det övre högra hörnet av teckningen finns motivet med bävern i form av en vapensköld, alltså utan text. Men bävern ser ut som en varg med lång svans. Kanske var det denna vapenbild, som föranledde Abraham Hülphers att tro att Härnösands vapen var en varg. När han så gjorde sin resa genom Norrland år 1758, så antecknade han vid besöket i Härnösand den 16 juli "Wapn, en varg med fisk i munnen".

Växlande färg

Bävern framställdes på olika sätt under århundradenas lopp. Färgen växlade, ibland var bävern blå, ibland svart. I beskrivningen av vapnet kallades djuret ibland för utter t.ex i Nordisk Familjebok 1929. Ibland står bävern på en våglinje, ibland på en rak linje i vapenskölden. I alla varianter av vapnet är emellertid bävern gående eller stående med sina fyra fötter på marken.

Läs vidare nästa sida

Det var först den 24 april 1931, när Kungl. Maj:t gjorde den officiella fastställelsen av stadsvapnet, som bävern blev upprest på bakbenen. ”I silverfält en svart bäver med en svart gädda i munnen”. Underligt nog finns ingenting i den heraldiska beskrivningen som säger att bävern skall vara upprest. Annars brukar texten till en vapenbild klart och koncist beskriva motivet så att inga missuppfattningar skall uppstå. Men troligen ville man behålla den gamla formuleringen från Johan III:s brev, där inget nämns om bäverns ställning.

Självklar symbol

Efter fastställelsen 1931 var bävern en självklar symbol för Härnösand. Den användes i många sammanhang, i stadens information, i annonser och dylikt. Vid kommunreformen i början av 1970-talet försvann bävern i annonserna. En ny vinjett togs fram, som anknöt till hela storkommunen. Den bestod av en teckning av rådhuset och en landskapsbild samt texten ”Härnösand informerar”. Några förvaltningar behöll dock bävern i sin annonsering t.ex fritidsförvaltningen. I början av 1982 återgick Härnösands kommun till sin vapenbild även i annonser. Någon nyregistrering av vapnet gjordes icke. Härnösand hör till det fåtal kommuner i vårt land, som inte har ett officiellt registrerat vapen efter kommunsammanslagningen.

Kritik mot bävern

Är bävern ett bra vapenmotiv? Kritiska röster har hörts ibland. ”Bävern med en gädda i mun är naturvidrig

sammansättning” sade ådalsforskaren doktor Erik Modin vid ett tillfälle. Bävern äter inte fisk, alltså är vapenbilden missvisande. Modin ansåg att djuret i vapnet borde ha varit en utter. Ur heraldisk synpunkt var den gamla vapenbilden med den gående bävern föga tilltalande. Det lilla djuret fyllde upp skölden dåligt. Det blev ett stort tomrum både upptill och nedtill på skölden. En av huvudprinciperna inom heraldiken är att tomrum skall undvikas. Det var av den anledningen som bävern försvann från Medelpads landskapsvapen på 1570-talet.

Genom att bävern på Härnösands stadsvapen tecknades upprest, så blev den ur heraldisk synpunkt bättre, den fyller upp vapenskölden. Som kuriositet kan nämnas att ett djur nästan alltid vänds åt höger när det framställs i profil på en vapensköld (åt vänster av åskådaren betraktat, men man skall tänka sig att man bär skölden framför sig).

Så ser det ut i dag. 1931 fastställdes Härnösands vapen av Kungl Maj:t och bävern restes upp på bakbenen.

Läs vidare nästa sida

Härnösands stadsvapen är ibland försett med en krona, en så kallad murkrona. Den utgöt ett slags värdighets-tecken och bör användas endast av stadens myndigheter.

Ovanstående artikel var införd i Västernorrlands Allehanda i samband med Härnösands 400-års jubileum.

Örjan Öberg

Polisunderrättelser

Stiftelsen ArkivCentrum har påbörjat en överföring av de svenska Polisunderrättelserna till CD. Första skivan beräknas klar någon gång i höst.

Polisunderrättelserna startade år 1878, det var Överståthållarämbetet som bestämt vad dessa underrättelser skulle innehålla och man uppmanade samtliga polisdistrikt att skicka in uppgifter. På: Efterlysta personer, häktade, diverse uppgifter om stöldgods, stulen egendom, avlysning av egendom som kommit tillrätta och underrättelse om avflyttningsförbud.

(ur Bruksanor 47)

Härnösand vår stad

Ur Nordisk Familjebok 1953

Härnösand, stapel-, residens-, och stiftstad i Ångermanland, omfattar hela Härnön den lilla Mellanholmen och de på fastlandet liggande stadsdelarna Gådeåstaden – inkorporerad 1891 – Kronholmen och Bondsjöstaden – inkorporerad 1922.

Härnön torde mycket tidigt ha varit en viktig handelsplats; vid korsmässan

14/9 hölls här marknad. Som ett led i Vasakungarnas kamp mot s.k. landsköp påbjöd Johan III 1585 att landsköpmän och hantverkare i Ångermanland skulle flytta till Härnön och där anlägga en stad invid den gamla marknadsplatsen.

I slutet av 1600 talet torde Härnösand ha varit föga mer än ett fiskeläge. 1710 och 1714 härjades staden av svåra eldsvådor och den 28/5 1721 plundrades och brändes den av ryssarna kvar i stort sett fanns då två hus. När Botniska handelstvänget upphävdes och särskilt sedan staden erhållit full stapelrätt kommo bättre tider.

1640 fick Härnösand Trivialskola, som 1650 utökades med ett gymnasium och därmed lades en betydelsefull grund för bildningsarbetet i övre Norrland.

Kyrkligt utbröts Härnösands stift ur ärkestiftet 1647 och blev då säte för en superintendent vilken 1772 erhöll titeln biskop.

Efter 1800 har staden varit stadd i en jämn utveckling 1800 uppgick innevånarantalet till 1,764 1850 till 2738 och 1900 till 7,890.

Först 1893 fick Härnösand järnvägsförbindelse med Norra stambanan över Sollefteå och först 1927 blev Ostkustbanan färdig.

Stora delar av staden ha bibehållit en ålderdomlig prägel. Centrum ligger kring Stortorget, Nybro-Trädgårdsgatorna. Vid Stortorget ligger länsresidenset uppfört på 1790-talet efter ritning av O Tempelman som också ritat rådhuset byggt 1785-91.

Det gamla rådhuset som låg vid norra

Läs vidare på nästa sida

sidan av Stortorget flyttades 1925 till Murberget.

Domkyrkan invigdes 1846 och är byggd i Karl Johan stil, framför västfasaden sattes 1945 en byst av biskop Lars Landgren. Öster om domkyrkan sträcker sig Stadsträdgården med fontänen Fiskafänge och en byst av den i Härnösand födde Frans Mikael Franzén (1910). Landsarkivet i Nybrobacken uppfördes 1935.

Härnöverken grundades 1872 och fick 1944 sitt nuvarande namn omfattar mekanisk verkstad, gjuteri och plåtslageri bolaget sysselsätter runt 600 arbetare samt tillhör ASEA-koncernen.

Torsviks sågverk har wallboard o fanerfabrik och sysselsätter omk 400 arbetare. Även Tobaksmonopolet har fabrik i Härnösand. Fiskelägena Gånsvik och Solumshamn-Kattan har till-

sammans ett 30tal fiskare. Härnösand har högre allm. läroverk kommunal flickskola, folkskoleseminarium, småskoleseminarium, tekniskt gymnasium, teknisk skogs- och sågverksskola, sjöbefälsskola, dövstumskola, diakonissanstalt (Vårsta), folkhögskola och landsarkiv samt tingsställe för Ångermanlands södra domsaga och förläggningssort för kustartdetachment KA4, länslasarett, sinnessjukhus, vanföranstalt och fängvårdsanstalt. I Härnösand utgavs 2 dagliga tidningar Härnösands Posten, Ångermanlands Nyheter och Västernorrlands Allehanda och Rundradiostation.

Mycket har förändrats sedan 1953 då detta skrevs.

Agneta

Skriv också du i vår tidning Bäfvernytt!

Vi i tidningens redaktion ser gärna att våra medlemmar medverkar aktivt i tidningens utformning. Vad vi i första hand behöver är korta och personliga inslag som speglar medlemmarnas intresseområde, släktforskning!

Alla är välkomna med bidrag!

Redaktionen

Vad har hänt i vår förening under dessa 15 år!

Allt går ju inte att beskriva, men några saker vill jag beröra.

Vår tidning Bäfvernytt har regelbundet kommit ut under årens gång, vilket också betyder en del för sammanhållningen. Vi har ju en del medlemmar i förskingringen.

Vår förening tycker jag är en viktig del av de kulturyttringar som finns i samhället.

Under åren har många intressanta föredrag hållits. Vårterminerna har avslutats med en liten utflykt.

Vi har ju inte haft någon riktig egen lokal, men nuvarande lösning att få vara i landsarkivet tillsvidare känns bra.

En viss utgivning av register har ju föreningen också ägnat sig åt. Från början i pappersformat men numera i CD-format.

Att Ångermanlandsrötter har tillkommit i Internet-sammanhang känns också bra. Det är ju det medium som mer och mer användes av släktforskare för kontakter med andra släktforskare.

Tänk vad 15 år går fort och när man tänker på dessa år med föreningens olika aktiviteter blir man något känslosam.

Alla dessa duktiga människor, ingen nämnd och ingen glömd, som bidragit till att föreningen fortfarande finns till och att dessa arbetat ideellt utan tanke på egen vinning. Det är ändå något visst med en förening med inriktning på släktforskning som ju berör det mesta som vi som människor företar oss.

Föreningen går nu att fira sitt 15-årsjubileum, i all enkelhet, lördagen 29 oktober 2005 på landsarkivets lördagsöppet med att visa släktforskning och med föredrag och att föreningen bjuder sina medlemmar på förtäring.

Så välkomna till denna fest !

Roland Ek

Program för hösten 2005

6/9 Ändrat program: Margareta Grafström berättar under rubriken "skrock och folktro".

1/11 Ännu ej fastställt program.

6/12 Ännu ej fastställt program.

4/10 Per Hammarström: "1800-talets judeinvandring".

Under lördagens stämma, som hölls i den vackra Tyska kyrkan, inledde man med att Ted Rosvall (se bild) spelade på kyrkans orgel. Det kändes som historiens vindslag slog emot oss när vi klev in i kyrkan och hörde Teds vackra musik.

Ted Rosvall

Bland annat framförde han ett av honom specialkomponerat stycke "Marsch de Genealogica". Tog nu stämman några viktiga beslut, eller fick vi bara ta del av skön musik?

Följande viktiga beslut fattades.

Det är numera förbjudet att på Rötter diskutera personer som är yngre än 70 år. Beslutet har kommit tillstånd efter en rad allvarliga diskussioner på Anbytarforum, där bland annat vice ordförande i Härnösands släktforskarförening deltagit kraftfullt.

Stämman valde enhälligt

Eva Dahlberg från Jönköping att överta den vakanta platsen i förbundsstyrelsen. Eva var på besök hos oss för något år sedan. Stämman tog ställning till den nu rådande feministdebatten. En kvinnlig delegat krävde att nu skall vi inte längre använda ordet anfäder utan förlevande. Det hela gick till votering. Där avslogs förslaget med 90% av rösterna – vi fortsätter att använda ordet anfäder. Det klargjordes att de två följande årens släktforskar dagar skulle anordnas i följande orter: **Stockholm 7-13/8 2006. Halmstad** ännu inte klar tidpunkt men det sammanfaller med Halmstads stads 700 års jubileum.

Föredragsbanken var välfylld med många bra föredrag.

Själv gick jag på följande:

Prof. Dag Blank ifrån Uppsala universitet talade om amerikansk släktforskning inför fullsatt lokal. Han angav en rad olika förklaringar varför amerikanare och i synnerhet svensk-amerikaner är så intresserade

Läs vidare på nästa sida

av släktforskning. Jag tycker att han vore en mycket bra föredragshållare att inbjuda till ett årsmöte hos oss.

Därefter lyssnade jag på Helene Havner från Göteborgs universitet , som talade om ett projekt som kommer att lägga ut information kring ostindiska kompaniet i en databas tillgänglig på Internet. För den som ville veta mera tipsade hon oss om följande länk: www.ub.gu.se/ostindiska

Tyvärr fick Helene inte så många åhörare eftersom de flesta deltog i utlottningar av div. vinster. Kanske var man en lycklig vinnare av läsapparat eller 1-årsabonnemang gå Genline.

Därefter avslutades släktforskardagarna i Göteborg och alla jag träffade ser med förväntning fram emot hur Stockholm skall matcha det här nästa år.

Vid datorn ert ombud

Björn Thunberg

Reportagebilderna är tagna av fotografen *Hans Engqvist MF*

Släktforskarföreningens
Postgirokonto är:
43 61 16 - 8

B Föreningspost

Avs:

Härnösands
Släktforskareförening
Agneta Olofsson
Kastellgatan 26
871 60 Härnösand

SLÄKTVANDRING

Så har de vandrat i släktled på släktled i jäktet mot framtidens hägrande torg.
Kommit och gått i sekler och år

Gamla har gått bort, har glömts och försvunnit Vile jag männe få del av besvären-
Men ständigt har nya följt deras spår mött ? mödornas mångfald- som vandrarna

Långt, långt i fjärran den vandringen förr 'n de ifrån växlande uppgifter dött.
börjat, Ånej, de säkert haft nog av sin börda

långt, långt bortom mänskliga minnets ridå. Så har de vandrat i släktled på släktled,
så skall de vandra i kommande år.

Var ?- inga skrifter i dag kan förtälja. En dag jag själv fick följa de andra
Vart ?- ingen vet eller kan förutspå. på väg mot de mål, dit slakten går.

Skiftande öden har mött dem på vägen,
lycka och motgång, glädje och sorg.
Vägen och vandrarnas skara förgrenats

*Källa: Ivan Röstlund, ur boken
"Reflexioner"*

Vi saknar din medlemsavgift!!

Om du har markering i rutan nedan ber vi dig betala snarast till pg 43 61
16-8 beloppet 100kr/135kr om du/ni önskar fortsatt medlemskap.

Mvh

Agneta Olofsson – kassör